

Alexis de Tocqueville beseftte dat het proces van de democratisering van de westerse samenleving niet te stoppen was. Juist daarom had hij bange voorgevoelens, want liep het streven naar gelijkheid niet uit op het steeds verder inperken van de vrijheid van de mens? In de periode voorafgaand aan zijn activiteiten als politicus maakte Tocqueville een studiereis naar de andere kant van de Atlantische Oceaan. Naar een samenleving die geen monarchie en aristocratie kende. Zou Noord-Amerika kunnen functioneren als inspirerend model voor Europa?

Over de democratie in Amerika, geschreven tussen 1835 en 1840, maakte Tocqueville op slag beroemd. Zijn diepgaande analyse van de Amerikaanse samenleving liep niet alleen vooruit op veel problemen van vandaag, zoals massificatie, consumptiedrift en centralisering van de overheidsmacht. Door zijn Amerikaanse droom schiep Tocqueville ook de kaders om actuele problemen grondig te analyseren. Zijn onbevangen redeneringen over decentralisatie, burgerschap, religie en maatschappelijke organisaties zijn actueler dan ooit.

De Amerikaanse droom van Tocqueville handelt over het spanningsveld tussen gelijkheid en vrijheid. Met Tocquevilles analyse als vertrekpunt buigen de auteurs zich over vragen ten aanzien van democratisch burgerschap, overheidsmacht, decentralisatie, de rol van religie in de samenleving en de plaats van maatschappelijke organisaties op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau.

Alexis de Tocqueville (1805-1859) stamde uit een adellijke Normandische familie. Hij stond aan de basis van het politiek liberalisme en zijn analyses van de moderne samenleving zijn nog altijd actueel.